

הרעיון היהודי

לע"ג

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו
ישי ז"ל בן יהודה הי"ו
אחיה ז"ל בן שלום הי"ו
איתן יצחק ז"ל בן ברוך הי"ו
צופיה ז"ל בת מטילדה הי"ו

ן

משיעורי הרב יהודה קרויזר שליט"א
בהוצאת ישיבת "הרעיון היהודי"
רח' שמריה 11 ת.ד. 6918 ירושלים
02-5823540

קורבן חטאת פנימית

המביאים	יחיד, ציבור, שותפים. ^א
הסיבה	חובה. ^ב
מהיכן מביאים	מהארץ ומחוץ לארץ. ^ג
מין הקורבן	זכר – שער עיזים, פר. ^ד
גיל הקורבן	שער עיזים - מבן שמונה ימים, ולכתחילה מבן שלושים יום, עד בן שנה. פר - מבן שנה עד בן שלוש שנים. ^ה
בדיקת מומים	לפני הקדשת הקורבן בודקים אותו אם אין בו מום. ^ו
הקדשה	אחרי הבדיקה מקדישים את הקורבן לחטאת פנימית. ^ז
מקום השחיטה	מוליכים את קורבן החטאת למקום השחיטה שהוא בצפון המזבח. צפון המזבח מתחיל מהכותל הצפוני של העזרה עד כותל המזבח, ומכותל האולם עד הכותל המזרחי של העזרה. מידותיו של צפון העזרה הם שישים אמה וחצי על שבעים ושש אמה. ^ח
עמידת הקורבן	מעמידים את הקורבן כשפניו למערב ואחוריו למזרח. את פר הכוהן הגדול ביום הכיפורים מעמידים כשראשו לדרום ואחוריו לצפון ומטים את פניו למערב. ^ט
עמידת הסומך	הסומך עומד כשפניו למערב ואחוריו למזרח. ^י

^א יחיד – פר כהן משיח, רמב"ם שגגות פ"א ה"ד, פט"ו ה"א.
ציבור – פר העלם דבר של ציבור, שעירי ע"ז, רמב"ם שגגות פ"יב ה"א, השעיר לה' ביום הכיפורים, רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ד ה"ב.
^ב שותפים – פר כהן גדול ביום כיפור, רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ה ה"ג.
^ג רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"ח.
^ד רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ח ה"א.
^ה רמב"ם מעשה הקורבנות פ"א ה"טו.
^ו רמב"ם מעשה הקורבנות פ"א ה"יב-ה"י"ד, עיין בכסף משנה להלכה יד.
^ז רמב"ם איסורי מזבח פ"א ה"א-ב.
^ח תורת כוהנים פרשתא ב ה"ד, מקדיש בפה, עבודת הקורבנות סימן קמז ס"ק יג.
^ט רמב"ם בית הבחירה פ"ה ה"טו-טז, מעשה הקורבנות פ"ה ה"ב-ג.
^י רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג ה"י"ד, עבודת יום הכיפורים פ"ד ה"א, רש"י יומא לו.
^י רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג ה"י"ד.

<p>הסומך מניח את שתי ידיו בין שתי קרניו של הקורבן וסומך בכל כוחו, לא יהיה דבר חוצץ בין ידיו לבין הבהמה. על פר העלם דבר של ציבור סומכין שלושה מהסנהדרין. אין סמיכה בשעירי עבודה זרה ובשעיר לה' ביום כיפור.^{יא}</p>	<p>הסמיכה</p>
<p>הכוהן הגדול מתוודה בהקרבת פר כוהן משיח, וכן בהקרבת פר כוהן גדול ביום הכיפורים, שלושה מהסנהדרין מתוודים בהקרבת פר העלם דבר של ציבור.^{יב}</p>	<p>יודוי</p>
<p>נוסח הוידוי בפר כוהן משיח ובפר העלם דבר של ציבור: חטאתי, עויתי, פשעתי, ועשיתי כך וכך וחזרתי בתשובה לפניך וזו כפרתי. נוסח הוידוי בפר כוהן גדול ביום הכיפורים: אנה ה' חטאתי, עויתי, פשעתי לפניך אני וביתי... ובוידוי השני: אנה ה' חטאתי... אני וביתי ובני אהרון עם קדושיך...^{יג}</p>	<p>נוסח הוידוי</p>
<p>משכיבים את הבהמה על גבה, ראשה לדרום ופניה למערב, ומכניסים את צווארה בטבעת של המישמר העובד באותו שבוע.^{יד}</p>	<p>הכנה לשחיטה</p>
<p>מחזיקים בידיים את ידיו ורגליו של הקורבן.^{טו}</p>	<p>אחיזת הקורבן</p>
<p>השוחט עומד במזרח, פניו למערב, ובידו סכין מכלי שרת.^{טז}</p>	<p>עמידת השוחט</p>
<p>השוחט צריך לחשוב בזמן השחיטה לשם שבעה דברים: (1) לשם הזבח – לשם קורבן חטאת. (2) לשם הזובח – לשם בעל הקורבן. (3) שהזבח להשם ברוך הוא – לכבוד ה' יתברך. (4) שיקטירו לאישים – שכוונתו לשרוף את האימורים לגמרי על האש ולא רק לצלותם. (5) שהקטרתו לריח בלבד – שכוונתו להעלות את ריח שריפת האימורים מעל המזבח, ולא לצלותם בעזרה ואחר כך להעלותם על המזבח. (6) שריח זה נחת רוח לפני ה' – לעשות נחת רוח לה' בזה שנעשה רצונו. (7) לשם חטא – לכפר לבעל הקורבן על חטאו. בזמן קבלת הדם, הולכתו וזריקתו, צריך הכוהן לחשוב רק לשם הזבח ולשם הזובח. נעשתה העבודה בלי מחשבה, הקורבן כשר.^{יז}</p>	<p>מחשבת השוחט</p>
<p>השוחט צריך לשחוט בצורה כזו שכל הדם יתקבל במזרק, לכן השוחט אוחז את הקנה והושט בידו, ומוציאם עם הורידים לאווירו של המזרק ושוחט.^{יח}</p>	<p>השחיטה</p>
<p>בגמר השחיטה, השוחט מגביה את הסכין שלא יפול דם מהסכין לתוך המזרק, ומקנחו בשפת המזרק מצידו החיצוני.^{יט}</p>	<p>קינוח הסכין</p>
<p>הכוהן המקבל את הדם אוחז בידו הימנית את המזרק ומקבל את כל דם הנפש, אם קיבל דם בכמות קטנה שיש בה כדי הזאה, כשר. קבלת דם הפר והשעיר של יום כיפור, נעשית רק על ידי הכוהן הגדול.</p>	<p>קבלת הדם</p>

^{יא} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"י, יג-יד.
^{יב} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"י, י"ד, עבודת יום הכיפורים פי"ד הי"א, שגגות פי"ב הי"א.
^{יג} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הט"ו, עבודת יום הכיפורים פי"ד הי"א.
^{יד} רמב"ם בית הבחירה פי"ה הי"ד.
^{טו} רמב"ם תמידין ומוספין פי"א הי"י, וכן הדין בשאר הקורבנות, תפארת ישראל למסכת תמיד פי"א מ"א, לדעת הרא"ש, הראב"ד והמפרש לתמיד ל: סמ"ג עשין קצב, כופתים יד ורגל בכפיתה אחת ויד ורגל בכפיתה אחת.
^{טז} תמיד פי"ד מ"א, ותמה הלחם משנה בהלכות תמידין ומוספין פי"א הי"י מדוע הרמב"ם לא הזכיר דין זה, רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד הי"ז.
^{יז} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד הי"א, אפשר לחשוב בלב - ליקוטי הלכות זבחים מו: זבח תודה ד"ה לשם.
^{יח} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד הי"ח.
^{יט} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד הי"ח.

קבלת דם פר כוהן משיח, נעשית לכתחילה על ידי הכוהן המשיח, אם קיבל את הדם כוהן הדיוט, כשר.²

הולכה	הכוהן מוליך בידו את המזרק עם הדם להיכל, את דם פר ושעיר יום הכיפורים מוליך הכוהן לקודש הקודשים. ^א
דם פר יום כיפור	מזים מדם פר יום הכיפורים שמונה הזאות בקודש הקודשים, בין בדי הארון, בטפח שלפני הכפורת. ^ב
צורת ההזאה	הכהן טובל את אצבעו הימנית בדם לפני כל הזאה, ומזה אחת למעלה ושבע למטה. כשהוא מזה כלפי מעלה, גב ידו כלפי מטה, וכשהוא מזה כלפי מטה גב ידו כלפי מעלה. טיפות הדם נופלות על הריצפה זו אחרי זו. ^ג
המנין	בזמן ההזאה הכוהן מונה: אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע. ^ד
הוצאת הכלי	בסיום ההזאה, הכוהן יוצא מקודש הקודשים ומניח את המזרק על כן הזהב שבהיכל. ^ה
דם שעיר יום כיפור	הכוהן לוקח את דם השעיר, ומזה ממנו בקודש הקודשים בין בדי הארון, כדרך שהיזה מדם הפר, בסיום ההזאה הכוהן מניח את המזרק עם דם השעיר על כן הזהב השני שבהיכל. ^ו
הזאה כנגד הפרוכת	הכוהן נוטל את דם הפר, ומזה בהיכל כנגד הפרוכת שמונה הזאות, כדרך שהיזה בקודש הקודשים. ^ז
דם השעיר	הכוהן מניח את דם הפר ונוטל את דם השעיר, ומזה בהיכל כנגד הפרוכת שמונה הזאות כדרך שהיזה בקודש הקודשים. ^ח
עירווי	הכוהן מערה את דם הפר לתוך דם השעיר, ומחזיר את הכל למזרק שהיה בו דם הפר. ^ט
עמידת הכהן	הכוהן הולך למזבח הזהב, ונעמד כנגד קרן מזרחית צפונית של המזבח. ^י
נתינת הדם על הקרנות	הכוהן נותן באצבעו מהדם שבמזרק על קרן מזרחית צפונית מלמטה למעלה, משם הכוהן הולך ונותן באצבעו מהדם על קרן צפונית מערבית, קרן מערבית דרומית, וקרן דרומית מזרחית. על הקרן האחרונה הכוהן נותן מהדם שבאצבעו מלמעלה למטה כדי שלא יתלכלכו בגדיו. הכוהן טובל את אצבעו הימנית בדם לפני כל הזאה. ^{יא}
חיתוי	הכוהן חותה את הגחלים והאפר מעל המזבח עד שמגלה את זהבו. ^{יב}

² רמב"ם ביאת המקדש פ"ה הי"ח, מעשה הקורבנות פ"ד הי"ח, פ"ה הט"ו, לדעת המל"מ שם גם קבלת דם פר העלם דבר של ציבור ושעירי ע"ז נעשית לכתחילה על ידי כוהן משיח, עבודת יום הכיפורים פ"ב הי"א.

^א רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ה הי"ב-ג.

^ב רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ג הי"ה.

^ג רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ג הי"ה-ו, ביאת המקדש פ"ה הי"ח.

^ד רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ג הי"ה.

^ה רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ג הי"ה.

^ו רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ג הי"ה.

^ז רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ג הי"ה, פ"ד הי"ב, ליקוטי הלכות יומא נז..

^ח רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ג הי"ה, פ"ד הי"ב, ליקוטי הלכות יומא נז..

^ט רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ג הי"ה, פ"ד הי"ב.

^י רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ד הי"ב.

^{יא} רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ד הי"ב, פ"ג הי"ו, מעשה הקורבנות פ"ה הי"ד, עיין בליקוטי הלכות יומא נט. שבכל הקרנות

נותן מלמעלה למטה.

^{יב} רמב"ם עבודת יום הכיפורים פ"ד הי"ב.

נתינת הדם על גג המזבח	הכוהן נותן באצבעו מדם התערובת על גגו של המזבח שבע פעמים, סמוך לקרן דרומית מזרחית. ^{לג}
הזאת דם שאר הקורבנות	להזאת דם פר העלם דבר של ציבור, פר כוהן משיח, ושעיר עבודה זרה, הכוהן נכנס להיכל, ומזה שבע הזאות כנגד הפרוכת המבדילה בין הקודש לקודש הקודשים. ^{לד}
נתינת הדם על הקרנות	הכוהן נותן ארבע מתנות דם על ארבע קרנות מזבח הזהב, הכוהן עומד כנגד קרן מזרחית צפונית של המזבח ונותן באצבעו מהדם שבמזרק על קרן זו מלמטה למעלה, משם הכוהן הולך ונותן באצבעו מהדם על קרן צפונית מערבית, קרן מערבית דרומית וקרן דרומית מזרחית. על הקרן האחרונה נותן הכוהן מהדם מלמעלה למטה כדי שלא יתלכלכו בגדיו. ^{לה}
חיסרון בהזאות	אם חסר אחת מארבעים ושלוש ההזאות של פר ושעיר יום הכיפורים, או מאחת עשרה ההזאות של פר העלם דבר של ציבור, פר כוהן משיח ושעירי עבודה זרה, הקורבן לא כיפר. ^{לו}
שיירי הדם	את שיירי הדם הכוהן שופך על היסוד המערבי של המזבח החיצוני. ^{לי}
הוצאות האימורים	לא מפשיטים את העור שהרי הוא טעון שריפה עם הבשר, אלא הכוהן קורע את העור ואת הבטן, ומוציא את האימורים שהם: החלב אשר על הקרב, החלב שעל הקיבה, שתי הכליות והחלב שעליהן, החלב שעל הכסלים, יותרת הכבד עם מעט מהכבד, ונותנם בכלי. ^{לכ}
הולכה	מוליכים את האימורים לכבש המזבח. ^{לט}
מליחה	מולחים את האימורים מכל הצדדים כמו שמולחים בשר לצלי. ^{לז}
העלאה	מעלים את האימורים לראש הכבש. ^{מא}
זריקה	זורקים את האימורים על גבי האש בקורבנות: פר העלם דבר של ציבור, פר כהן משיח ושעירי עבודה זרה. בפר ושעיר יום הכיפורים, קודם מוציאים את הבהמות לשריפה בבית הדשן ואחר כך זורקים את האימורים על המזבח. ^{מב}
חיתוך	חותכים את הקורבן לחתיכות גדולות המעורות זו בזו כמין קליעה, ואין מפרקים אותם. ^{מג}
הוצאה	מוציאים את הקורבן מחוץ לירושלים לבית הדשן. ^{מד}
ניתוח ושריפה	בבית הדשן מנתחים את הקורבן כשם שמנתחים את קורבן העולה, ושורפים אותו. ^{מה}

לג רמב"ם עבודת יום הכיפורים פי"ד הי"ב.
 לד רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"ג.
 לה רמב"ם הלכות מעשה הקורבנות פי"ה הי"ג-יד, עבודת יום הכיפורים פי"ד הי"ב.
 לו רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פי"ב הי"ג.
 לז רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"א.
 לח רמב"ם מעשה הקורבנות פי"א הי"ח, פי"ה הי"ח, פי"ז הי"ב.
 לט רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ז הי"ב.
 מ רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ז הי"ב, איסורי מזבח פי"ה הי"א.
 מא רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ז הי"ב.
 מב רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ז הי"ב, עבודת יום הכיפורים פי"ד הי"ב.
 מג רמב"ם עבודת יום הכיפורים פי"ג הי"ז.
 מד רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ז הי"ב.
 מה רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ז הי"ב.